

Néplámpa

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: KONYA LAJOS.

MEGJELENIK
Minden nap délután vasár- és
ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.
Telefonszám 300.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben házhoz hordva
egész évre — — — — 32—
fél évre — — — — 16—
negyed évre — — — — 8—

Videóra postán küldve

egész évre — — — — 32—
fél évre — — — — 16—
negyed évre — — — — 8—

Az amerikai csapatok vesztesége.

Berlin, jul. 24. A rotterdami lapok jelentik, hogy az angol félhivatalos sajtó elhallgatja az angol csapatok nagy veszteségeit. A legutóbbi harcokban csupán az amerikai hadsereg mintegy 80,000 embert veszített.

Titkolják a Vaterland elsüllyesztését.

Rotterdam, jul. 24. A világ legnagyobb hajójának, az amerikaiak által lefoglalt és Leviathan-nak keresztelt Vaterland-nak elsüllyesztéséről, amit a német flottaparancsnokság tegnap jelentett, az angolok semmi hírt sem adnak.

A németek a Marne-menti lőszer- raktárakat a levegőbe röpítették.

Rotterdam, jul. 24. A Reuter-irodának a francia fronton időző haditudósítója azt jelenti, hogy a németek a Marne-menten nagy lőszerkészleteket a levegőbe röpítették s minden egyéb készletüket, amit nem vihettek magukkal, felgyújtották.

Nyugaton még nincs döntés.

Hága, jul. 24. A Times azt jelenti, hogy vasárnapig a nagy csatában nem történt döntés. Foch tábornoknak eltökélt szándéka, hogy minden körülmények között döntésre viszi a dolgot.

Horvat tábornok — cárrá kiáltotta ki magát.

Rotterdam, julius 24. A yimes charbini híradása szerint Horvat tábornok julius 10-én egyelőre valamennyi orosz tartomány uralkodójává kiáltotta ki magát. A proklamációban megígéri, hogy a rendet helyre fogja állítani és ismét egybehívja az alkotmányhozó gyűlést.

Visszavert heves francia támadások.

— Német hivatalos jelentés. —

Nyugati harctér. A német trónörökös hadserege: A harcvezetés időként nyugalom állott be. Az Aisnetől délre az ellenség súlyos veszteségei következtében tegnap nem újította meg támadásait. Ezen a helyen a tüzéségi harc hevesége csökkent. Az ellenség Ourq mindkét oldalán, valamint az Ourq és a Marne között majdnem valamennyi szakaszon heves részleges támadásokat intéztek ellenünk, amelyeket visszavertünk. Az Ourqtól délre ellentámadással hiúsítottuk meg előretörésüket. Ellenséges osztagokat, amelyek Jaulgonne mindkét oldalán Marne-menti előrsi állásainkba behatoltak, ellentámadással a folyóra vetettük vissza. Reims-től délnyugatra és tőle nyugatra helyiharcok vannak.

Tegnap ötvenkét ellenséges repülőgépet és négy kötött léggömböt lőttünk le. Löwenhardt hadnagy 42, és 43. Billik hadnagy 26, Bolle hadnagy 24. és Pittard hadnagy 20 és 21 légi győzelmüket aratták.

Miért szegény a magyar?

Az orsz. statisztika szerint 36 és fél millió kat. hold föld áll művelés alatt ebben az országban és ennek dacára mégis szegény a magyar! Mi ennek az oka? a távolabbi okokat ez alkalommal nem emlegetem, csak a közelfekvő okokra akarok rámutatni — ami nem egyéb, mint: 1) a helytelen birtokelosztás. 2) a gazdasági ismeretek terén való elmaradottság és 3) az az érthetetlen közömbösség, amellyel az eddigi kormányok a gazdasági kérdéseket kezelték. Ami a helytelen birtokelosztást illeti, álljon itt egy kis statisztika: Törpegazdaság (0—5 hold között) van 1279718 s ennek összes területe 2 millió 155 ezer hold. Kisgazdaságok száma (5—100 hold között) 1.085,129 összesen 17 millió kat. hold területen. Közép gazdaságok száma (100—1000 hold között) 19,867 összesen 5 és fél millió kat. hold területen. Nagygazdaságok száma (1000 holdon felül) 3768 összesen 12 millió kat. hold területen.

Ez összesen kitesz 36 millió kat. holdat s ennyi földnek kellene népünknek megélhetést és boldogulást juttatni. — De amikor ezt az aránytalan elosztást nézem a hazai földnek, amely szerint — amíg az ország lakosságának 66 százalékát kitevő 14 millió földmunkásnak 19 millió kat. hold jutott, tehát egy személyre 13 hold, eddig 3768 nagybirtokos csaknem 12 millió kat. holdon gazdálkodik, tehát 1 személy 318 holdon, akkor máris érteni kezdem a magyar nép szegénységét. Erre azt mondhatná valaki, hogy csupa törpe birtok nem lehetséges — kell, hogy legyen nagy birtok is. Ezt az állítást én is aláírom és valom, de talán elég lenne ezer nagybirtok is?

Még jobban megértem a magyar nép szegénységét —

ha a helytelen és egészségtelen birtokelosztás mellett azt is tekintetbe veszem, hogy kiknek a kezéi között oszlik meg a magyar föld. Mert az már mégsem mindegy, hogy azt a magyar földet a magyar földműves munkálja-e, mint a tulajdonát — vagy egy zsidó tulajdonos munkáltatja-e azt a keresztény cselédjével. S e tekintetben igen szomorú képet mutat a magyar statisztika. A háboru előtti évben — tehát 1913-ban 2,116,279 kat. hold föld volt a zsidóság kezében mint tulajdon. Bérletben 2 millió 700 ezer holdon gazdálkodott a zsidóság. Ez összesen kitesz 4 millió 800 ezer, — de ebben az összegben nincs benn a 100 holdon aluli tulajdonok és bérletük, — mert a 100 holdon aluli gazdálkodásról nincs statisztikánk. De ha hozzá vesszük ehhez a közel 5 millió kat. holdon való zsidó gazdálkodáshoz a Petrasevich Géza-féle számítás szerinti 100 holdon aluli zsidóbirtokokat — és még a háboru alatt megszerzett és bérbe vett területeket, akkor nem járunk messze az igazságtól, ha a zsidóság kezén levő birtokokat 7—8 millió kat. holdra becsüljük. Ha már most a zsidóság csak a közép és nagybirtokból 27 és fél percentet birtokol, mikor 6 az ország lakosságának csak 4-9 százalékát teszi ki, akkor már csaknem teljesen megértettük, miért is szegény a mi népünk. Ertem ezek után Meskó Pált, aki a magyar földnek ezt az idegen kezekben való veszedelmes átcsuszását látva az egyik országos gazdaggyűlésen így kiáltott föl: „már csak zsel-lérek vagyunk ezen a földön!”

De nem értem a kormányt, amely meddő közjogi vitákkal — általános választójogi diszpontokkal foglalkozik még akkor is, mikor: ardet jam Ucalegon, — amikor a rohamos földcsuszamlást látja.

Cs. Gy.

Kisbirtokosaink,

szőlősgazdáink és más rokonfogalkozású kisembereink még mindig nem ismerték fel az egyesülésben rejlő hatalmas erőt.

Az ország ötmilliónyi kisgazdátársadalma 9/10 ed részben még ma is szervezetlen s közömbösen türi, hogy sorsa fölött a megkérdezése nélkül mások határozzanak.

Podig nem egy példa mutatja immár, hogy a sokféle társadalmi érdek végnélküli harcaiból rendszeresen szervezeti erők kerülnek ki diadalmasan, — míg egyes emberkérő vagy panaszkodó kangja csak annyira hallatszik, mint a sivatagban eltévedt vándor erőtlenségykiáltása...

Lám, a szociáldemokraták már régen belátták, hogy egyedül az összetartásban kell keresniök a hatalom kulcsát.

S bár a mi huszmillió lakósu államunkban ezidőszert mindössze százezer szervezett ipari munkás van csupán: sajnos, Magyarországon minden az 6 szájukize szerint történik manapság mégis.

Hogy mennyit jelentene ilyen formán az ötmilliót számláló kisgazdatársadalomnak a nemzeti és állami keretekbe illeszkedő olyan arányú szervezkedése, mely a kisgazdák egész tekintélyes tömegét egyetlen táborba tömörítene: ennek nagysága és következményei emberi illetőséggei a maguk teljességében egyelőre be sem láthatók.

De mindenesetre olyan erőt képviselne egy ilyen szervezet, a melynek jogos törekvései elől az államhatalom mindenkori birtokosai sem térhetnek ki többé semmikép.

Amig azonban az marad a helyzet, hogy a több mint negyedszázad óta működő Magyar Gazdaszövetség még ma is csak négy-százezer szervezett gazdára támaszkodhatik, addig persze rendkívüli eredményeket nem szabad várunk ettől a nagytevékenységű, önzetlen gazdaszervezettől sem.

Mert a legtöbbször bizony hiába kezdeményezi az agilis vezetőség a legjogosultabb agrármozgalmaikat, — hiába áll elő a gazdák legégetőbb kívánságaival és hiába kér fájó sérelmeikre megfelelő orvoslást: a kormányhatalom rendszerint nem azt tekinti, hogy indokolt és megvalósításra érdemes-e a Gazdaszövetség egyik másik törekvése s nem arra figyel, hogy okos, célszerű dolog-e, amit a vezetőség előterjeszt, — hanem azt kérdezi mindenkiféle, hogy a vezérek vajon hány ember nevében beszélnek?

S ezen az egyetlen apró gáncson felborul aztán minden további jóindulatu igyekezet, mely a kisgazdák elhanyagolt érdekeinek kedvezőbb elbánásban való részvételét célozná.

Most bizonyára úgy gondolkoznak az illetékes kormánykörök, hogy ahol négy és fél millió kisgazda „megelégedetten” hallgat és sorsának jobbrafordulásáért meg sem mozdul: ott egy kis töredéknek — négyszázezer embernek — nem lehet joga az összes kisgazdák nevében beszélni.

S bár ez a felfogás egyáltalán nem fedti a valódi helyzetet, a látszat mégis az, hogy a kisgazdák túlnyomó része meg van elégedve jelenlegi sorsával. De éppen azért mert es csak a legcsalókébb lát-

szat, — végtelenül elszomorító, hogy a kisgazdák hatalmas táborában mégsem ébred öntudatra s nem siet az érdekeit védelmező Magyar Gazdaszövetség szepülően zászlója alá, hogy azzal a most vázolt hámis feltevéseknek is egyszer s mindenkorra félreérthetetlenül nyakát szeghesse.

De mindentől eltekintve, a mi mezőgazdasági államunkban, számunknál és az ősi hagyományoknál fogva is mindenképen a kisgazdákra illeti meg a vezetőszerp: minék hagyassék hát, hogy nemtörődőségük folytán továbbra is avatatlank döntsenek a létérdekeiket érintő legfontosabb és iegéletbevágóbb gazdasági kérdésekben.

Hiszen ha a Gazdaszövetség emberbaráti munkájában a jövőben ötmillió emberre támaszkodhatnak akkor az östermeléssel foglalkozók fejadagját bizonyosan nem szállítanák le többé 15 kilóra —, a

kisgazda tehenét nem rekvirálnák el féláron —, s nem vinnék el a sovány sertéseit meg a kukoricáját sem, hogy azután ennek révén csak a bankok vállalatai hizlalhassanak.

A kisgazdák osztatlan és megértő támogatásával a Gazdaszövetségnek elég ereje lenne, hogy mindezt idejekorán megakadályozhassa.

Erdemes tehát az előadottak fölött gondolkodni: e gondolkodás eredménye csak az lehet, hogy a kisgazdáknak egyenesen érdekük az érték dolgozó Magyar Gazdaszövetség erkölcsi és anyagi támogatására sietni.

Mi egyik legközelebbi számunkban arra is kitérünk majd, hogy a szervezkedésnek mik a módzatai s a Magyar Gazdaszövetségbe való belépés (A Barátság című újságra való 6 koronás előfizetés útján) hogyan történik Szem.

A romboló teherautók.

— Pusztul Szabadska keramit kövezete. —

(Saját tudósításunk.) Mindenki-nek felütn már Szabadska az a pár hatalmas katonai autó, amelyet a katonaság becsátott a szabadska malmok rendelkezésére, a gyors szállítás érdekében.

Hogy a gyors szállításnak milyen mértékben felel meg a nehézkes autó, azt nem tudjuk, de azt szomorúan tapasztaltuk, hogy Szabadska utcáinak a kövezetét, aszfaltburkolatát ezek a járművek teljesen tönkre teszik.

Különösen nagy kárt okoztak a keramit kövezetben, amelyet a város ezeltől 10 évvel nagy anyagi áldozatok árán létesített. A kifutó kövezet, melynek addig semmi hibája nem volt, most szintén pusztulásnak indult.

A teherautók hatalmas vasgyűrűs kerekei összetörtek, lecsontkítják ezeket a drága és ma alig pótolható keramit kockákat, — úgy hogy a város a szépészeti szem-

ponton kívül, tetemes kárt is szenved ezáltal.

A polgármester ebben az ügyben már kiutazott a városi főmérnökkel a helyszínen és a keramittal kövezett utcák pusztulásának indult burkolatában okozott kárt megállapították.

A polgármester jelentést tett a belügyminiszternek, és utasította a tisztu főügyészt, hogy előleges bírói szemlét kérjen a károk megállapítása végett. Hogy a kárt ki fogja megfizetni, az a bírói megállapítástól függ, mert a malmok és a Haditermésny a katonai kincstárra hárítja a felelősséget.

Szóval kihatás van arra, hogy a teherautók, az utcák kövezetének az elpusztításán kívül, egy bizonyos és hosszú pört is akasztottak a város nyakába.

Legszomorúbb e dologban az, hogy Szabadska utcáinak kövezete egyre pusztul és ma pótlásról szó sem lehet.

A gabonaforgalom lebonyolítása.

A MÁV. igazgatósága nagyarányú intézkedéseket tett a közeli napokban megkezdődő gabonaszállítás gyors és célszerű lebonyolítása érdekében. Nevezetesen a rakodási határidőt a MÁV. hat nappali órában állapította meg. Elrendelték, hogy az áruk a megszokott hivatalos órákon kívül is felvéssenek és kiszolgáltassanak. Egyben utasították a MÁV. állomásokat, hogy az áruk el és befuvározását az állomások hivatalos órákon kívül és a déli szünet alatt is okvetlenül engedjék meg.

Az igazgatóság figyelmeztette állomásait, hogy a befuvározott gabona és őrlemény részére a kocsik kiállítását a kelő időben kérjék és sürgetssék, nehogy a szállítás felekedést szenvedjen. Elrendelték, hogy a kocsirakományok értékesítése a gyorsútra nézve előirt időben történjék.

A megérkezett kocsirakományok ott, ahol az lehetséges, távbeszélő útján is értesíthetők. A teherárukra a normális körülmények között fennálló négy napi fekbérmentes időt 48 órára szállították le.

A jelenleg naponként és 100 kg-ként hat fillért kitevő fekbért husz fillérré emelték fel. A MÁV. igazgatósága egyuttal elreccite, hogy a kenyérmagvak és a belőle előállított őrlemények minden egyéb teheráruszállítvány előtt sorrenden kívül rakassanak a kocsikba és szállíttassanak el.

— Vadászati tilalmi idő. A vadászati törvény értelmében (1883: XX. t.-c. 9. §.) a nyulnak és fácánnak vadászati tilalmi ideje febr. 1-től augusztus 15-ig terjed. — Hogy a közfogyasztás nagyobb hűshozammal gazdagodjék, gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter ezt a tilalmi időt most egy hónappal meghosszabbította. Tavaly augusztus végéig tartott a tilalmi idő meghosszabbítása, miután azonban szeptember 15-ig még igen sok a fejtetlen nyul, fácán és vembes anyanyul, a tilalmi idő meghosszabbítása az ország közlelmezésének könnyítéül jelentős gondoskodás.

Küvéházakban kérjék a „Délvidék”-et.

Rendelet a sertéshizlalásról.

— Uj rend a hizlalások körül. —

Ma jelent meg a polgármester rendelete a sertéshizlalás módzatairól, amely szerint egy darab sertést előzetes bejelentés kötelezettséggel bárki hizlalhat.

Az egy darabon felüli hizlaláshoz már hatósági engedélyre van szükség és ennek megadása a polgármester hatáskörébe tartozik. — A takaromány beszerzésére az engedélyt a hatóság adja meg. Aki husz sertésnél többet hizlal, annak a földmívelésügyi miniszter engedélyére van szüksége, akik pedig saját szükségletükre másoknál hizlaltatnak, szintén hatósági engedélyt kell kérniök.

Aki házi szükségleteinek a fedezésére hizlalási engedélyt kapott a disznókat csak akkor vághatja le, ha erre hatósági engedélyt kapott.

A hizlalásra vonatkozó bejelentések, azok nyilvántartása, a hatósági engedélyek kiadása valamint a közfogyasztás céljából történő hizlalásra vonatkozó szerződések megkötése a hivatalos órák alatt d. e. fél nyolc órától d. u. fél két óráig a szabadska Gazdasági Egyesület épületében intézettek el.

NAPI HIREK.

Egy önkéntes gondolatai a vonalban.

Néma esti talián esend lebeg az árkok fölött. Puskaropogás nem hallik, a halálhörgés elfulladt. Katonák egymás mellett; amott egyedül egy ifju, halvány arcu önkéntes mely gondolatokba merülve. Ajka mintha szólásra nyílna: ... Igen, ez az élet. Ez, — ez, amely mocsárban született — s ahogy szaporodtak az évszámok, mintha kievickélna a mocsárból. Az ifju élet pihe, sarjad. Fgysszer előb tűnik a ragyogó illúziók tündéri panorámája. Az ifju élet megerősödött s ruganyos lépéssel kilép a mocsárból. Finom, bársonyos gyöpt érez talpa alatt s örvend magának.

Fohász, az életöröm áhitata üli meg lelkét, mert látja az életét, az ideált. — De jön a boru. Sűrű, sötét felhők, a családás fátylai borognak körötte. Akkor végighulámszik lelkében az elégedetlenség, a misztikum incselkedése. Majd ismét kiderül, hogy bekövetkezzék a katasztróta. Kitor a háboru. S most az ifju életet elrabolja a vén, a korhadt lelkü bestia, a küzdelem.

Sok, e küzdelemben mily sok az ironia! — Gondold meg te boldog halandó, ugy kell küzdenem, hogy napiót, ibolyaillatu kapadonányból készült cigarettát kell elszívnom, vagy szivhatok el, — csak azért, ha még egyszer találkoznék, a te cigaretted aromája tisztelgetet jusszen bennem irántad. — Érezed a sors humorát; mindkettőnkét kikacag w.-j.

— Személyi változások a Szt.-Ferenc rendben. A szabadska volt ferencendi házfőnök P. Kochán Bertalan a következő 8 évre házfőnök lett Gyöngyösön, a szabad-

kai házfnök P. Rukavina József, P. Kopilovics Ivo Szabadkáról Mohácsra, P. Kuluncsics Gaudence Mohácsról Szabadkára helyeztetett.

Megjött a Berta. A haretéren végzett nagy munka után ma Szabadkára érkezett a híres harminc és feles moszár. Ma szerdán délután mutatja be a Hadsegélyző Hivatal Szabadka közönségének megfelelő ünnepélyesség keretében. 6 órakor a vasúti állomás melletti Terézia-parkban lesz közszemlére kltéve. A tereblyes Berta környezetében szép szabadkai leányok üdítő italokat, cukrászsüteményeket, fagyfalokat, virágot fognak árúsítani az özevgyek és árva alapjának javára. Könyves Miska zenekara gondoskodik a zenekedvelők szórakozásáról. A nálunk első alkalommal vendégszereplő ágyúóriást nagy érdeklődéssel várja a város egész közönsége, s a nagyközönség a Honvédelmi Miniszter Hadsegélyző Hivatala özevgy és árva alapjára és a helybeli Hadsegélyző Bizottság javára fizetendő 1 K belépődíj mellett megtekintheti. A pénzügyi intézet megbízottjai a helyszínen elfogadják hadikölcsön és hadikölcsönbiztosítási jegyzőket.

Áthelyezés. Kopilovics Ivo z ferenc-rendű áldozart Szabadkáról Mohácsra helyezték át. A közszereplés és agilis szerzetes mozgása érzékeny veszteség a ferenc-rendű zárduknak és a szabadkai híveknek.

Szeszt kapnak a gazdák. Az adási és esélyesi munkálatokhoz szabadkai gazdák ismét szeszt kapnak. Ez alkalommal az első mennyiség 128 hl. került osztásra. A szesz már megérkezett Szabadkára és azt a közeli pökbán fogják kiosztani.

Vonatok összeütközése Széden. A szegedi állomásról 2 óra perckor Temesvárra induló személyvonat az egyik sinkereszteszélbeleszaladt egy tehervonatba. Az összeütközés következtében a személyvonat több kocsija összeesett. A személyvonat mozgásvezetője és a tehervonat vezetője meghalt.

Az utolsó nap. Összesen 24 választ el bennünket még a hadikölcsön terminusának végétől, ma kell tehát mindenkinek, hogy a VIII ik hadikölcsön eredetileg felülmúlja a megelőző kölcsönök sikerét. Ha az egész hadikölcsön konszolidációját a hadikölcsön végén, az államnak nem lesz szüksége nagy tőkére, hanem csak hadikölcsön kamat és tőke törlesztéséhez szükséges összeget kell teremtenie, amit a követett és adó adók emelésével, főleg a jövedelem és örökség fokozottabb ingadó tartásával elő lehet érni. Ilyenformán a nagy kamadók bevétele könnyen pótolható a költségvetésben. Aki tehát a költségvetés vagy elcsúsztatásból a vagyonadó behozatala van és nagy érdeke szól arról, hogy a vagyonadó kivétel nélkül elmadjon, annak a hadikölcsönre igen nagy összeget kell jegyeznie, hogy így a kamat a Magyar és Osztrák államok között levő adósságait csökkentse és visszafizethesse. Aki nem teszi a vagyonadót, az jegyezzen többet a hadikölcsönre!

Gyermekkaraván Palicson. Pfalz Rudolf ezredorvos nevének rendezése mellett folyó hó 30-án d. u. 6 órakor Palicson a vidgő nagyteremben jótékonycélu gyermekkaraván lesz. A végtelenül érdekes műsort Ettinger Róza tanítónő tanítja be. Az igazgatóság ezen kabarára a t közönséget meghívja. Belépőjegy ára 2 korona. It jegyezzük meg, hogy a szombati rendes házihangversenyt — melyet a legutóbbi szombaton a művész együtlet látott el műsorral — f. hó 27-én ismét Pfalz Rudolfné urnő fogja rendezni.

Miniszeri köszönet - alapítványért. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kunetz Ignác és felesége szül. Krausz Emilia szabadkai lakosoknak a szabadkai m. kir. állami felső leányiskola és leánygimnázium tanulói javára 1000 korona tőkével tett alapítványukért köszönetét nyilvánította.

Rendelje meg a Délvidéket a haretéren levő hozzátartozóinak minél előbb!!!

A szabadkai Kath. Leány- és Legényegyesület intézése folyó hó 25-én, csütörtökön este fél 8 órakor, a Kath. Legényegyesület sajtó termében (Rákóczi-ut 20 sz.) rendkívüli értekezletet tart, melyre kéri a tagokat hogy minél nagyobb számmal megjelenjen sziveskedjenek.

Kutyarazzia Palicson. Közismert, de egyáltalán nem hízelgő jelenség, hogy bájos fürdőhelyünkön, Palicson, nap-nap után termelés és kevesebb természetes kutyaurak és asszonyások sétálnak a tó partján. Valószínű, hogy nem nyaralási szándékkal s még valószínűbb, hogy egyes fürdővendégek nemtörődomsége révén kikerült esonok kedvéért eltökélte attól, hogy egy agyonfűtött fürdőhelyen egyáltalán nem hat valami esztétikusan az éjjel és nappal folyton kóboroló kutyahad, más kellemetlenség is származott az újfajta nyaralók ottartózkodásából. Természetükhöz híven ugattak — haraptak. Legutóbb is egy szabadkai urileányt harapott meg egy ilyen nyaraló komondor. Hogy e fura állapotoknak véget vessenek, tegnap este hatalmas razziaát rendeztek Palicson a köbor ebekre, még pedig puskákkal úgy, hogy tartós időre megszabadult Palics a esontraleső nógylábu ingyen nyaralóktól.

Praktikus női kalapdívat. A mai kalapdrágaságos időkben igen élelmes módon szitenek magukon

LIFKA-MOZI
Szerda—csütörtök
Vigjáték esték
Henny Porten legkedvesebb szerepe
A napnyugati hercegnő
Magoperált házasság
Kezdet 1/2 6 és 1/2 9 órakor.

a pesti nők. Ha az ember végig sétál a Dunaparti-korzón, vagy a Váci-utcán, ahol az elegancia főleg képviselve van, nem kis csodálkozással tapasztalja, hogy az élelmes pesti nők nagy része olyan szalma girardikat viselnek, amelyek bizony férfi fejre voltak szánva. Egy színes szalag és kész a váltózás illetve az átalakítás. Legtöbb hölgy azonban egyáltalán nem váltóztat semmit a kalapon és határozottan elegánsan áll a fején. Szabadkán is megpróbálhatnák, már csak azért is, mert olcsóságán kívül praktikus is a szalmakalap viselete a nagy melegben.

Szerencsétlenség a felüljárónál. A Majsai-uti felüljáró egymás után szedi áldozatait a vigyázatlan katonák közül. Tegnap reggel a bajai vonatról lesodorta Jelics István 23 ik gyalogezredbeli katonát, aki nem vette észre a felüljáró alacsony peremét. A szerencsétlen katona fejét teljesen szétronsolta a felüljáró.

Rendelet a köztisztaság fenntartásáról. A belügyminiszter szigorú rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz a köztisztaság fenntartásáról és ellenőrzéséről. A rendelet szerint a hatósági orvosnak helyszíni vizsgálatot kell tartania minden helyen, ahol a közegészség forog kockán. Meg kell vizsgálnia az utcákat, tereket, árkokat, esaternákat, folyócskákat, lehetővé kell tenni mindenütt a szennyvíz levezetését, nem szabad figyelmen kívül hagyni a vendéglőket, szállodákat, iskolákat, gyárakat, ipartelepeket és cukrászdákat. Ellenőrzendők a tömeglakások is és amennyire lehet, a lakók létszámát meg kell szorítani. Különösen ellenőrzendők az ételkészítők, a vágóhidak.

Keresztény ember kezébe keresztény ujság való. Ki a zsidó pornográfiával a keresztény családokból!

Baján megszűnt a katonai rendőrség. A mai nappal közbiztonsági szervezetünknek egy lényeges része Baján eltűnik. A katonai parancsnokság intézkedése folytán olyan városokban, ahol nincs katonaság, megszűntetik a katonai rendőrséget. Baján ezen intézkedésnél fogva már meg is szűnt a katonai rendőrség. A hatóságnak most nagy gondot okoz a esendőrség létszámának a felemelése.

Az ügyeletési díjak felemelése. A törvényhatósági bizottság 1918. január 1-től a rendőrkapitányok ügyeletési díját 4 koronáról 6 koronára, az ügyeletés rendőrbiztosok díját 3 koronáról 3 koronára emelte fel. Ezt a közgyűlési határozatot a belügyminiszter most jóváhagyta.

Razzia a zsidótemplomban. Az eset persze Sátoraljaújhelyen történt, ahol köztudomású, hogy a galicjai zsidók óriási úrorkedési folyamatnak a borral és állítólag a főbörze a templomban volt. Feljelentés folytán a esendőrség megjelent a templomban és eszefogdosza az akkor ott imádkozó zsidókat és a városban végig az egész társaságot bejáérték. Kihallgatásuk után többet közülök letartóztattak és árdrágítás címén meginadult ellenük az eljárás.

Nagy zsebmetszés. Egy bajai kereskedő vasárnap este el akart utazni, hogy Budapesten bevásárlásokat eszközöljön. Amikor beakart szállani a vonatba, nagy rémületére észrevette, hogy a pénztárcája elveszett. A nagy tumultusban valaki kilopta. A tárcában 12000 korona volt.

Postakiadói tanfolyam. A posta- és táv. igazg. 107,000—918. sz. rendelete alapján a kalocsai posta- és távirda hivatalnál postakiadói tanfolyamot rendezet be, melyre 10 tanfolyamhallgatót vesz fel. Pályázhatnak azon 4 középis-kolát, vagy polg. isk. IV-ik osztályát sikeresen elvégzett fiú és leánytanulók, akik legalább a 18 ik életévüket betöltötték. Kellőleg felszerelt kérvények a kalocsai pt. hivatal vezetőjénél adandók át.

Dr. Leszich János ügyvéd értesíti ügyfeleit, hogy IV., Beresényi-utca 5 sz. (Takarékpénztár és Zálogintézet épülete) alá áthelyezett irodájában ügyvédi gyakorlatát megkezdte. Telefon: 333.

A 82-ös székely gyalogezred hadialbuma. A es. és kir. 82. székely gyalogezred hadialbumának szerkesztősége (Szászváros, Hunyadm.) ezeanol kéri a különböző katonai kötelékekben vagy kórházakban szétzóródott tisztjeit a regimentnek, hogy fényképeiket, naplójegyzeteiket, haretéri felvételeket és érdekes megfigyeléseiket a szerkesztőségnek megküldeni sziveskedjék. A hősi halottak — úgy a tisztek mint legénység — hozzátartozóit kéri a szerkesztőség a hősi halottak fényképeinek, rövid életrajzi adatainak és esetleg hátramaradt naplójának, általános érdekű leveleinek megküldését. A szerkesztőség mindeea rendelkezésére bocsátott képet, naplót stb. annak idején sértetlenül visszaszolgáltat.

Szerkesztő: BERKES MARK.
Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövevényes könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20 szám.
Felelős szerkesztőnk telefonszáma: Palics 34.

KORZÓ-MOZI
músora.
Szerda—csütörtök
Carola Toel
nagyszerű új moziesemény fellépte művészi filmje
Fekete lelkek
Társadalmi dráma 4 felv. és
Szerelem az egész vonalon
Pompás vigjáték 3 felv.
Előadások: d. u. 6, este 1/2 9 kor, vasár. és ünnepon 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

Bácskai utason figyelmehe!
A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Újvidék és Szabadka vasúti hírlap-árusítóinál.

Mozgófényképszínház.

Korzó-Mozi műsora:

Szerda—csütörtök: **Carola To-el** szépséges filmje. nagyszerű attrakció: **Fekete leikek.** Megkapó drámai színjáték 4 felvonás. **Szerelm az egész vonalon.** Pompás vigjáték 3 felvonásban.

Péntek—szombat—vasárnap: Fantasztikus hatalmas filmalkotás. Főszerepben; Teodor Loos. Remek látványosság. **A léleklátó Dráma** 4 felv. **„Harmadik hadnagy a feleségem”.** kitűnő vigjáték ujdonság 3 felv.

Hétfő—kedd—szerda: szenzárió előadások. Gyönyörű attrakciók: **A strasburgi antikvárius.** Történet a nagy időkbeli 5 felvonás. Fényes kiegészítő műsor ujdonság.

Augusztus hó 1 től-20-ig átalakítások miatt zárva.

Közgazdaság.

A cirok mag zár alá vétele. A kormány a cirok- és cirokszakkalkészleteket zár alá vett. A zár alá vétel nem akadályozza a birtokost abban, hogy cirok- és cirokszakkalkészletek saját házi szükségletére és gazdaságában vezető céljára felhasználja. Zár alá vett készletét azonban más célra fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja és cirok- és cirokszakkalkészletét csak a Haditermék Részvénytársaságnak cirok- és cirokszakkalkészletét pedig csak az Állat és takarmányforgalmi Részvénytársaságnak adhatja el. A birtokos köteles a zár alatt álló készletek kellő megőrzéséről gondoskodni.

Typha-kikészítőgyár Szegeden. A Magyar kender és lenipar Rt. szegedi telepén a hadügyminiszter megbízásából typha készítő gyárat épített. A typha egy gyékényfajta amelyet az új gyárban fonállá, majd szővétté dolgoznak fel.

A korpá forgalmának megszerítése. A kormány elrendelte, hogy korpát kölestakarmánylisztet, köleshéjat, olajpogácsát, tengericsirapogácsát és tengericsiralisztet-cukorszörpöt (malassét), szárított moslék és törkölyféléket sem magukban, sem állati takarmányozásra alkalmas más anyagokkal keverve vagy takarmányozásra alkalmas módon eldolgozva másként, mint a Korpaközpont közvetítésével forgalomba hozni nem szabad. Ezen termékek árát egyúttal akképp szabályozta a kormány, hogy jövőben korpá ára 35 K, kölestakarmányliszt 45 K, köleshéj 16 K, cukorszörp (melasse) 33 K, Szárított répaszelet (kilugozott is) 40 K, tengericsiraliszt 42 K, tengericsirapogácsa 44 K, repcepogácsa 34 K, vadrepcepogácsa 30 K, apraforgópogácsa 45 K, tökmagpogácsa 50 K, lenmagpogácsa 48 K, kendermagpogácsa 20 K, diópogácsa 37 K, gomborkamagpogácsa 43 K, mákpogácsa 33 K, sesámpogácsa 40 K, sóyepogácsa 42 K, bökkmagpogácsa 21 K, szeszgyári szárított aurgonyamoslék 24 K, szesz- és élesztőgyári malátatörköly 27 K, szárított sörtörköly 28 K, keményítőgyári szárított burgonyamoslék 22 K, nedves répaszelet 7 K.

Több ezer **üres üveg**

eladó. Bővebbet Nádor kávéházban.

A moholi nagyvendéglő vezetés hiányában eladó

„Ferravin” vasas chinabor.

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számulan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Decsy Jenő úr gyógyszeráránál. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin” névre tessék ügyelni.

Veszünk a legmagasabb áron HASZNÁLT TÖRÖNYVERET

regényeket, régi újságpapírt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papírból készült cigarettahüvely 2-6 és 3-as 7 kor. ezrenként. Családi és tábori levelezésre 100 papír és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér. Művészlapok 10 fill.-16l. 20 fill. igen nagy választék, viszontelárúsítók részére papírok, írószerek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papírkereskedése Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hídak, ugyiszintén szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéketlenül és fogtömések (plombálások).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

A világításirendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

Tungstram félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungstram-lámpákat.

Irodai gyakorlattal bíró **hisasszonyt vagy fiatalembert** felvesz a Szabadkai Villamos Vasút Rt. Igazgatósága

Ruhafesték,

kitűnő gyártmány 60-70 filléres eladásra 100 levél vételnél 26 korona 1000 levél 24 korona, 10.000 levél vételnél 22 korona per 100 levél. Cipőkrém, olajjégő pohárban, szalmiáksó, mosószert, szilárd szesz legolesőbb napi árban kapható.

Krausz Ferenc Budapest, VII. Rózsa-u. 35/b.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:58
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	8:14*
	5:28
Djvidékre érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Djvidékre ind. délután	1:44
éjjel	6:26*
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:30
Cservenka—Gombosról érk. éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	1:06
Zentára ind.	4:38
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorrvonatok. Az éjjeli idő: este 6 től reggel 6ig

Dugókat

ujakat és használtakat legmagasabb árban veszek. Pezsgődugókért 1 K. 10 fillért fizetek.

GUTH BUDAPEST. Gróf Zichy-Jenő u. 36

Ujság árusító

emberek, asszonyok, lányok, fiúk havi fizetéssel, vagy magas %-al azonnal felvételnek a

DELVIDÉK kiadóhivatalában.

Előrendű Gyertyamosi salétrommentes

tégla

azonnal kapható

Bánó és Bródó cégnél Szabadka

Ásvány-,kenő-, hengerolaj gépszijpuhító

zsír, szijviaszok. **KAPHATÓ**

Kertésznel, Miklós-utca 40. sz. Telefon 635. sz.

Ujsághordó leány felvétetik

Délvidék kiadóhivatalánál

Uborka és zöldség felvétetik

Kapható Deák-u 5

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a

Szent Antal nyomdában

szerezhetők be